

Porsgrunn kommune

Byutvikling

Arkivsak-dok. 23/01357-1
Saksbehandler Yngvil Holt

Saksgang Møtedato
Formannskapet 02.03.2023
Bystyret 16.03.2023

Fornybar kraft i Porsgrunn kommune - viljeserklæring

Rådmannens innstilling:

1. Porsgrunn kommune er positive til utvikling av fornybar kraftproduksjon
2. Porsgrunn kommune er positive til at eksterne aktører kan igangsette prosesser for å undersøke mulighetene for mer fornybar kraftproduksjon i kommunen
3. Porsgrunn kommune tar først endelig stilling til tiltak når forprosjektene er ferdig og konsekvensene er utredet.

Referanser i saken

- Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)
- Forskrift om konsekvensutredninger
- Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven)
- NOU 2023:3 Mer av alt – raskere — Energikommisjonen
- NOU 2022:6 Nett i tide - om utvikling av strømmettet – Strømnettutvalget

Bakgrunn

Energikommisjonen påpeker i sin NOU 2023:3 «Mer av alt - raskere» at det er behov for et taktskifte for å sikre et kraftoverskudd i Norge. Porsgrunn kommune, sammen med resten av Grenland, vil i fremtiden ha et stort behov for mer energi for å blant annet kunne bidra til både lokale og nasjonale klimamål ved å få til en omstilling til grønn industri.

Porsgrunn kommunen mottar i dag henvendelser fra utbyggere som ønsker å etablere vindkraftanlegg, solenergianlegg med mer. Forespørslene går foreløpig ut på om kommunen vil stille seg positiv til at tiltakshaverne kan starte konsesjonsprosessen hos NVE.

Saksfremstilling

Energikommisjonen påpeker i sin NOU 2023:3 «Mer av alt - raskere» at det er behov for et taktskifte for å sikre et kraftoverskudd i Norge. Det er anslått et betydelig økt kraftforbruk mot 2030 og 2050, og dagens produksjon er ikke tilstrekkelig. Et kraftoverskudd vil ifølge Energikommisjonen bidra til forsyningssikkerhet og konkurransedyktige priser. Flertallet i Energikommisjonen anslår at innen 2030 er det behov for minst 40 TWh fra økt produksjon og minst 20 TWh i energisparing. Energikommisjonen påpeker at man må benytte alle kilder til mer fornybar kraft, det vil si vannkraft, vindkraft på land, vindkraft til havs og solkraft.

Videre bemerker Energikommisjonen at kjernekraft ikke er en fornybar energikilde, men er ofte ansett som svært ren grunnet de lave CO₂-utslippene. Det store potensialet i kjernekraften gjør at produksjonen, selv om den ikke er fornybar, isolert sett kan kalles bærekraftig. Atomenergiloven av 1972 gir rammer for utvikling av kjernekraft i Norge. Energikommisjonen bemerker at det likevel er sannsynlig at det må utvikles mer detaljert regelverk dersom det blir aktuelt å bygge kjernekraftverk. Flertallet i Energikommisjonen mener at kjernekraft ikke er en løsning nå, men Norge bør løpende følge den internasjonale utvikling innen kjernekraftteknologi og -sikkerhet.

I tillegg til de overnevnte energikildene finnes det flere teknologier som kan produsere elektrisitet enten fornybart eller uten utslipp, som bølgekraft og geotermisk energi. Men Energikommisjonen bemerker at lite tilgjengelige kostnadstall er felles for disse teknologiene fordi de er lite utbredt og/eller fortsatt i en utviklingsfase. Energikommisjonen har derfor ikke vurdert andre teknologier enn vannkraft, vindkraft, solkraft og kjernekraft for perioden mot 2050, men mener ingenting bør utelukkes da den teknologiske utviklingen skjer raskt.

Energikommisjonen påpeker også at elektrifisering av blant annet eksisterende industri er nødvendig for å nå klimamålene. Som påpekt i Strømnettutvalget i NOU 2022:6 «Nett i tide - om utvikling av strømmettet» er utviklingen av nettkapasitet også avgjørende for å kunne klare elektrifiseringen som er planlagt. I sin høringsuttalelse til NOU 2022:6 (PS 66/22) påpekte Porsgrunn kommune at det er viktig både for Porsgrunn kommune og Grenland som region å få tilstrekkelig med kraft for å beholde industri og næringsliv, og for å gi nye virksomheter mulighet til å etablere seg da industri er en grunnstein for kommunen både med tanke på arbeidsplasser og befolkning. Manglende kapasitet kan påvirke etableringen av nye bedrifter, og vanskeliggjøre omstillingen av eksisterende industri fra til dels svært forurensende virksomhet til grønne prosesser ved hjelp av elektrisk kraft.

Konsesjonsbehandlingen av nye vindkraftverk på land ble stanset i april 2019. Regjeringen åpnet april 2022 for konsesjonsbehandling av meldinger om nye vindkraftprosjekt, dersom vertskommunen samtykker til det. Dagens lovverk åpner ikke for at vindkraftverk kan bygges i strid med gjeldende kommunale arealplaner. Energimyndighetenes konsesjonsbehandling etter energiloven må derfor koordineres med kommunens saksbehandling etter plan- og bygningsloven. Før NVE kan sende en melding om et nytt vindkraftverk på høring, må kommunen ta stilling til om prosjektet skal behandles gjennom plan eller dispensasjon.

Det bemerkes at Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) i januar 2023 la ut et forslag til endring i energiloven og plan- og bygningsloven (pbl) knyttet til vindkraft på land på høring. Forslaget innebærer at det skal gjøres overordnet avklaring av arealbruk etter pbl gjennom områderegulering, før det gis konsesjon etter energiloven.

Rådmannens vurdering

Det grønne skiftet skjer nå, og Norge har satt seg ambisiøse klimamål for 2030. Dette er mål som er krevende å nå, og som vil kreve tøffe prioriteringer. Elektrifisering vil spille en nøkkelrolle i det grønne industriløftet. Behovet for både produksjon av energi og utbygning av nettet vil derfor være svært viktig.

Det er viktig både for Porsgrunn kommune og Grenland som region å ha nok energi til å elektrifisere eksisterende industri. Dette for å kunne iverksette klimatiltak slik at Norge kan nå sine klimamål. Per 2021 stod sektoren industri, olje og gass for ca. 93% av det geografiske klimagassutslippet i Porsgrunn. For å oppnå både kommunens og nasjonens klimamål, må industri få tilgang til nok grønn kraft til å erstatte fossile alternativer slik at man legger til rette for tilstrekkelig rask og lønnsom omstilling til lavutslippssamfunnet. Dette forutsetter tilstrekkelig kapasitet på strømmettet og tilgang til nok grønn kraft.

Uten tilgang til grønn kraft frykter rådmannen at bedrifter vil skinlegge eksisterende planer og i verste fall velge å avvikle sin aktivitet, noe som vil kunne føre til økt arbeidsledighet lokalt. Dette kan få betydning for skatteinntektene til kommunen på sikt.

Rådmannen deler Energikommisjonen tanker om at man må se på alle kilder til mer fornybar kraft, det vil si vannkraft, vindkraft på land, vindkraft til havs og solkraft. Når det gjelder kjernekraft er det som Energikommisjonen bemerker potensial, men det er etter hva rådmannen forstår uklarerhet rundt regelverk som mest sannsynlig må avklares før det kan bli aktuelt å bygge kjernekraftverk i Norge.

I Porsgrunn kommune er det flere områder med utvalgte naturtyper og et naturmangfold det er viktig å bevare. En stor utfordring fremover vil bli å bygge ut mer fornybar kraftproduksjon og samtidig ta vare på natur. All energiproduksjon og tilhørende overføringsnett vil ha konsekvenser for naturmiljøet i større eller mindre grad og dermed også ulike bruks- og næringsinteresser.

Påvirkningen avhenger av teknologi, hvor anlegg bygges og hvordan de bygges. Det er derfor viktig at utredningene som gjøres er grundige.

Kommunen mottar i dag flere henvendelser fra forskjellige utbyggere som ønsker å etablere vindkraftanlegg, solenergianlegg med mer. Forespørslene går foreløpig ut på om kommunen vil stille seg positiv til at tiltakshaverne kan starte konsesjonsprosessen hos NVE. Etter rådmannens faglige vurdering kan kommunen uten risiko stille seg positive til at tiltakshavere kan starte arbeidet med konsesjonsprosessen ved å tillate konsekvensutredning. Dette for å få bedre kunnskap om prosjektet og mulige konsekvenser av det. Kunnskapsgrunnlaget som vil foreligge i forprosjekt og konsekvensutredning kan deretter benyttes når kommunen endelig må ta stilling til etablering av tiltaket.

For å få kunne tilrettelegge for potensielle energiproduksjonsprosjekter i Porsgrunn kommune anbefales det å utarbeide en kommunal viljeserklæring. Viljeserklæringen har til hensikt å synliggjøre at Porsgrunn kommune er positivt innstilt til at eksterne aktører igangsetter prosjekter for å undersøke mulighetene for mer fornybar kraftproduksjon i kommunen. Det presiseres at en slik prinsippavklaring ikke innebærer at kommunen binder seg til å stille seg positiv til konkrete utbyggingsprosjekter etter hvert som disse eventuelt tar form.

Miljøkonsekvenser

Saken legger kun opp til at utredninger om videre muligheter kan iverksettes. Miljøkonsekvenser vil da avdekkes som følge av kravet til konsekvensutredning for de konkrete prosjektene.

Økonomikonsekvenser

Saken legger kun opp til at utredninger om videre muligheter kan iverksettes. De økonomiske konsekvensene vil bli fremlagt for de konkrete prosjektene.

Konklusjon

Rådmannen anbefaler at Porsgrunn kommune er positiv til utvikling av fornybar kraft og at eksterne aktører kan igangsette prosesser for å undersøke mulighetene for mer fornybar kraftproduksjon i kommunen. Rådmannen anbefaler at kommunen deretter tar endelig stilling til prosjekter når konkrete saker foreligger.